

Elus on olulised märkamine, positiivsus ja hoolimine. Loe lk 6

V aastakäik RAKVERE VALLA AJALEHT Oktoober 2022 • Nr 10 (58)

Kodukohvikute ja maal elamise päev Rakvere vallas

24. septembril oli taas üle-eestiline Maal elamise päev, mille eesmärk on kutsuda inimesi

vaatama, kuidas maal elatakse ja toimetatakse. Selle ala parimateks tutvustajateks olid loomulikult meie oma inimesed.

Rakvere vald korraldas seekord kogu omavalitsuse teenuste tutvustuse Uhtnas, kus kool,

lasteaed, raamatukogu ja noortekeskus avasid külastajatele oma ukseid. Õpilaste ja õpetajate juhendamisel ja kaasalöömisel toimusid erinevad töötod ja ekskursioonid. Palju kiidusõnu maitsva toidu ja eeskujuliku teeninduse eest korjas kooli kohvik. Valla teised haridusasutused osalesid Uhtna laadal, tutvustades külastajatele oma tegevusi ja müües koos õpilastega valmistatud tooteid.

Valla noortekeskused ja MTÜ Sõmeru Start panid seljad kokku ja korraldasid nupukaid õuemänge. Ak-

tiivselt ja asjalikult toimetas nii majas sees kui ka väljas noortevolikogu tiim. Oma müügiletid olid paika seadnud väga paljud oma valla „ärikad“, kuid oli ka vallaväliseid kauplusi. Igatahes asi toimis ja äri õitses.

Tegevusi jätkus ka Uhtna kaugemale. MTÜ Ubja Külaseels Linda kutsus tutvuma külaseelsi tegevustega, Muru Motoklubi pakkus perepäeva, Sõmeru põhikool avas taaskord oma koolikohviku ukseid ning pakkus külastajatele ime-maitsvat koolitoitu. Aitäh kõikidele kodukohvikutele, te olite nii ägedad, omanõulised ja vahvad.

Rakvere valla Maal elamise päeva korraldusmeeskond tänab kõiki, kes oma tegemistega kaasa löid. Suur ja sügav kummardus teie ees ning soe kallistus kõigile. Tänu sellistele tublidele, särasilmsetele ja toimekatele tegijatele ongi vallas hea ja mõnus elada ning tegutseda.

Noortevolikogu vahvlikohvik.

FOTO: SIIRI KOHVER

Uhtna elanike garaažimüügid.

FOTO: TÖNU JOAB

Katsed Uhtna koolis.

FOTO: TÖNU JOAB

Uhtna Jahiseltsi kohvik.

FOTO: SIIRI KOHVER

Nupukad õuemängud.

FOTO: TÖNU JOAB

Uhtna kooli kohvikus.

FOTO: TÖNU JOAB

Nupukad õuemängud.

FOTO: TÖNU JOAB

Pakuti ukraina toite.

FOTO: TÖNU JOAB

Keraamikale maalimise töötuba.

FOTO: MAIDO NÕLVAK

Robootika.

FOTO: TÖNU JOAB

FOTO: INGE PIKKOJA

Hea ettevõtja

Rakvere vallavalitsus kutsub sind, teisipäeval, 11. oktoobril kell 15 toimuvale kolmandale Rakvere valla ettevõtjate inspiratsiooniõhtule.

Kohtumise alguses külastame Näpil asuvat Top Marine OÜ tehast (Keki tn 9, Näpi). Top Marine on spetsialiseerunud sadama statsionaarkaist mere poole ja muulist sissepoole jäävate sadamatoodete ning võtmevalmis ujuvlahenduste tootmisele. Ettevõtte on asutatud 2004. aastal, kuid ujuvlahenduste tootmise kogemus on neil juba 1996. aastast. 2014. aastal tunnustati neid Eesti Ettevõtjate Auhinna konkursil tiitlitel „Aasta Ettevõtte“ ja „Aasta Eksportöör“.

Kohtumise teises pooles liigume Näpil asuvast tehast Uhtna põhikooli saali (Nooruse tn 18, Uhtna) ja kuulame ettekandeid Majandus- ja kommunikatsiooniministeriumilt võimalike abimeetmete kohta, mis aitaks ettevõtjaid kõrgete energiahindadega toimetulekul. Lisaks antakse ülevaade ettevõtlastoetustest ja nende võimalikust mõjust piirkonna konkurentsivõime suurendamisel.

Pärast vestlusõhtut tutvume Uhtna põhikooli Tegula maja ja seal pakutavate võimalustega.

Ootame aktiivset osavõttu. Ühest ettevõttest võib tulla ka mitmekesi. Osavõtjaid ootab kohvilaud. Oma osalemissoovist palume teada anda hiljemalt 7. oktoobriks www.rakverevald.ee lehel asuval registreerimisvormil.

Rakvere vallavalitsus töötab

E-N kell 8–17
(lõuna 12–12.30) ja
R 8–14

Üldtelefon 329 5944

Valla info ja sündmused leiad:
www.rakverevald.ee,
FB Rakvere vald;
FB Sündmused Rakvere vallas

Rõõmsameelne Näpi koolipere.

FOTO: ANNELI MEIBAUM

Vabatahtliku seltsilise projekti tutvustamine külalistele.

FOTO: ERAKOGU

Kutse osalema valla haridusvõrgu korrastamise mõttetalgutele

Eelmise aasta mais alustasime Rakvere valla haridus-asutuste tulemus-, tõhusus- ja finantsiliste näitajate analüüsiga. Selleks moodustasime erinevatest huvigruppidest koosneva töörühma ning tellisime eksperdid lõppraporti koostamiseks.

Ekspertide eesmärgiks oli analüüsida Rakvere valla haridusasutuste tulemus- ja tõhususnäitajaid kooskõlas finantsiliste näitajatega, sh võrdluses maakonna ja riigi vastavate näitajatega. Samuti tuua välja valla haridusvõrgu tugevused ja kitsaskohad nii lasteadeade kui koolide osas. Esitada olulised aspektid, mida koolipidaja peab arvestama tagamaks õppekvaliteet ja ajakohane õpikäsitus ning ressursside otstarbekas kasutamine.

Täna on vormistatud ettepanekud parendustegevusteks, mis on olulised koolivõrgu arendamise seisukohast lähtudes hariduse kättesaadavuse, kvaliteedi, jätkusuutlikkuse ning kuluefektiivsuse koostmõjust. Septembris, oktoobris käib võimalike alternatiivsete stsenaariumite koostamine koolivõrgu korrastamiseks.

Praegu käib üks kolmandik põhikooli lastest väljaspool valda teistes koolides. Kui soovime oma tänast koolivõrku säilitada, tuleb teha olulisi muudatusi, et see olukord muutuks. Seoses rahvastiku vähenemisega väheneb valla haridusasutustes käivate laste arv lähiaastatel veelgi. See tekitab vajaduse haridusasutuste võrgu ja hariduskorralduse efektiivsuse tõstmiseks.

Teiseks on lähiaastatel oodata valla haridusasutustes õpetajate keskmise vanuse jätkuvat tõusu ja senisest suuremaid raskusi õpetajate ja tugispetsialistide värbamisel. Ühtlasi võib see tekitada probleeme riiklikele hariduskorralduse nõuetele vastamisega.

Meie väljakutseteks on pöörata oluliselt rohkem tähelepanu kommunikatsioonile. Viia lasteaiarühmades läbi koole tutvustavaid üritusi nii lastele kui lapsevanematele. Mõelda läbi kohapealsete huviringide tegevus ja teavitatus.

Oma tänaste õpetajate hoidmiseks ja noorte õpetajate värbamiseks on vajalik täiendavate motivatsiooniprogrammide väljatöötamine ja rakendamine, õpetajate kvalifikatsiooni tõstmine ja täiendõppe toetamine. Need on ainult mõningad näited tänastest probleemidest ja vajalikest tegevustest.

Enne lõplike otsuste tegemist on meil soov teha haridusvõrgu korrastamise teemadel kolm avalikku arutelu.

Valla kodanike ettepanekud ja arvamused on väga oodatud järgmistel kohtumistel:

24. oktoober kell 18 Lasila põhikooli saalis

25. oktoober kell 18 Veltsi lasteaed-alkkooli saalis

27. oktoober kell 18 Sõmeru keskushoone saalis.

MAIDO NÕLVAK
vallavanem

Päästjad tuletavad meelde, et tuleb alati kontrollida elektripaigaldiste ja -seadmete korrasolekut. Pikendusjuhet tuleks käsitleda ajutise lahendusena ning vältida selle ülekoormamist. Selle kontrollimiseks on võimalus käega pikendusjuhet katsuda. Ülekoormuse korral karbik kuumeneb, seejärel tekib sulamine, mis võib lõppeda põlenguga.

Avastades, et pikendusjuhe on soojenenud, tuleks tarbimine selle juhtme kaudu lõpetada.

Kui kodus on loomad, tuleb kontrollida, et nad ei rikuks elektriseadmete juhtmetikku.

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autoriõiguste seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Maa uus väärtus selgub oktoobri viimasel päeval

ANU OTS
Maa-ameti avalike
suhete nõunik

Tänavu toimub 21 aasta järel taas maade korraline hindamine, mis annab objektiivse ja ajakohase info maa turupõhise väärtuse kohta. Maa uus väärtus on alates 31. oktoobrist Maa-ameti veebilehel kõigile huvilistele kättesaadav.

Kuidas maa korraline hindamine toimub?

Maa korralise hindamisega määratakse üheaegselt kõikidele Eesti maaüksustele ligikaudne turupõhine väärtus ehk maa maksustamishind. Hinnatakse ainult maad, ei hinnata kasvavat metsa ja ehitisi. Hindamisel paikaatlusi ei tehta, tulemused arvutatakse andmekogude andmetele tuginedes ja hindamismudeleid kasutades. Väärtus arvutatakse toimunud tehinguhindade võrdlemisel ja kohandamisel hinnatava maa omadustega.

Hindamise teeb Maa-amet koos kutseliste kinnisvara hindajatega. Maaomanik ei pea tegema muud, kui üle kontrollima oma maa andmete õigsuse andmekogudes peale hindamistulemuste avalikustamist alates 31.10.2022, soovitavalt ühe aasta jooksul. Hindamise aluseks olnud tehinguandmetega tutvuda ei ole võimalik, sest nendele ligipääs on

piiratud isikuandmete kaitse reeglitega.

Kuidas hakkab uus hindamine mõjutama maa-maksu?

Korralise hindamise tulemusel leitud maa maksustamishind on aluseks ka maa maksustamisel. 2022. ja 2023. aastal arvutatakse maamaks veel varasema, 2001. aasta maa maksustamishinna alusel. 2022. aasta hindamise tulemusi hakatakse maksustamisel kasutama alates 2024. aastast. See, milliseks kujuneb iga maaomaniku maamaks, selgub alles 2023. aasta lõpus, kui Maksu- ja Tolliamet arvutab uued maamaksud. Maamaksu arvutamiseks kasutatakse lisaks Maa-ameti hinnatud maa väärtusele ka kohalike omavalitsuste määratud maamaksu määrasid ning iga konkreetse maatükiga või maaomanikuga seotud maksusoodustuste või maksuvabastuste andmeid. Kohalikud omavalitsused kinnitavad uued maamaksu määrad hiljemalt 1. juuliks 2023.

Kuna maa väärtus on viimase kahe kümnendi jooksul kordades kasvanud, siis on 2022. aasta maa maksustamishinnad samuti kordades kõrgemad kui praegu kehtivad 2001. aasta maa maksustamishinnad. Ära hoidmaks maamaksu hüppelist kasvu, on seadusega langetatud maksimaalseid

maamaksu määrasid 5 korda ning seatud piirang, et maamaks ei saa tõusta rohkem kui 10% aastas.

Mis on maa hindamisel sel korral teisiti?

Eelmisel maa korralisel hindamisel (1993, 1996, 2001) olid kohalikud omavalitsused hindamise protsessi aktiivselt kaasatud ja piirkondades olid veidi erinevad lähenemised. Seekord viib hindamise läbi Maa-amet koos kutseliste hindajatega ühtse metoodika alusel.

Eelmisel korralisel hindamisel moodustati hinnatsoonid, hindamistulemuseks olid tsoonide hinnad maa sihtotstarbe ja kõlvikute kaupa, mille alusel tuli igale katastriüksusele maa maksustamishind eraldi välja arvutada. Seekord arvutatakse maa väärtus kohe igale maaüksusele.

Võrreldes varasemate hindamistega on praegu palju rohkem tehinguandmeid, mis võimaldab kasutada automaatseid hindamismudeleid. See tähendab, et kõik arvutused tehakse automaatselt, kuid hindamismudelid (metoodika) on välja töötatud hindajate meeskonna poolt. Kui maaüksuse andmed andmekogudes muutuvad, siis arvutatakse hindamistulemus ümber kohe kui muutuvad maa-katastri andmed, või aasta lõpus, kui muutuvad teiste andmekogude andmed.

Üleminek automaatsetele hindamismudelitele viib maa hindamise uuele tasemele, võimaldades saada maa väärtuse kohta ajakohast ja objektiivset infot. Lisaks maa maksustamisele, saab maa korralisel hindamisel leitud väärtuse andmeid kasutada ka lihtsamates tehingutes (servituutide seadmisel või maa müümisel ja rentimisel, kui sellel ei ole ehitisi või metsa), maa väärtuse kajastamisel raamatupidamises või uusi investeerimisvõimalusi hinnates. Tulemuste kasutamisel on oluline silmas pidada, et tegemist on masshindamisega, mille tulemus on statistiline üldistus. Samas korralise hindamise tulemused on oluliselt täpsemad kui senised Maa-ameti kinnisvara hinnastatistika võimalused (turuülevaated, päringukeskkond), kuna arvestavad iga maatüki omadusi. Edaspidi hakkab maa korraline hindamine toimuma regulaarselt igal neljandal aastal. See tähendab, et järgmine hindamine toimub 2026. aastal.

2022. aasta maa korralise hindamise tulemused avalikustatakse 31. oktoobril Maa-ameti veebilehel www.maaamet.ee

Sealt leiab ka rohkem infot hindamismetoodika ja hindamistulemuste kasutamise võimaluste kohta.

Koolitused viivad õpetajad Euroopasse

KARMO LUGIMA
Uhtna kooli õpetaja

Uhtna põhikooli kuus õpetajat võtavad järgnevatel kuudel Euroopa Liidu Erasmus projekti toel osa Europass koolitustest. Septembris käisid Barcelonas õppepäevadel matemaatika õpetaja Evelin Teppo ning informaatika õpetaja, mina, Karmo Lugima. Koos meiega osales veel õpetajaid Maltalt, Bulgaariast, Itaaliast ning Tšehhist. Koolituse pealkiri oli pikk: „Klassiruumi juhtimise lahendused õpetajatele – uued metoodikad, tõhus motivatsioon, koostöö- ja hindamisstrateegiad“. Kursus on loodud õpetajatele, kes soovivad rohkem teada saada tõhusa ja ajakohase klassiruumi haldamise kohta, mis julgustab õpilase aktiivsemat kaasatust õppetöös, kasutades uusimaid meetodeid ning innovaatilisi digitaalseid tööriistu. Nädalasel kokkusaamisel defineeriti klassi haldamise mõiste kui tegevused, mida õpetajad teevad saavuta-

Sagrada Família katoliiklik kirik, mille ehitust alustati 1883. aastal ja see kestab tänaseni.

FOTO: KARMO LUGIMA

maks ning säilitamiseks õpikeskkonda, mis soodustab õpilaste õpiedukust. Tule-tati meelde 21. sajandi oskuste hulka kuuluvat neljast CD: koostöö, suhtlus, kriitiline mõtlemine, loovus.

Need neli oskust on tänapäeva inimese jaoks koolis ja töökohal edu saavutamiseks hädavajalikud. Teemaks oli veel autentne õppimine ehk elulisem õppetöö. Pikemalt peatusime

õppijakeskse õppe teemal. Põhiteemaks kujunes pööratud klassiruum. See tähendab, et koolitöö tehakse kodus (tüüpiliselt näiteks mõne teise autori loodud õppevideo) ning kodutöö ehk praktiline osa tehakse koolis. Veel räägiti motivatsioonist ning sellest, kuidas õppetöö muuta kaasaaharavamaks. Viimane koolituspäev keskendus projektipõhisele õppele, mis on ühtlasi ka osa õppijakesksest õppest.

5-tunnised tööpäevad jätsid võimaluse tutvumiseks kohaliku tuntud arhitekti Gaudi loodud erilise ilmega majadega, mis olid nagu muinasjutust. Kuid esmalt oli vaja ära teha igaks päevaks jäetud kodutööd. Kõige sügavama mulje jättis ilmselt katoliiklik kirik Sagrada Família, mida hakati ehitama 1883. aastal ning mida ehitatakse tänaseni. See on ühtlasi maailma suurim pooleliolev kirik ning Hispaania üks tuntuimaid vaatamisväärsusi.

Tagasivaade malevasuvele

Suviselt vihmasel 1. augusti hommikul kogunesid teotahetelised Rakvere valla noored Vaekülla, et osaleda maleva esimeses vahetuses.

Nädalaseks koduks sai Vaeküla külakeskus ning algas tõeline kommuunielu.

Tööpöld oli lai – kes oli Viinaköögis raamatuid sorteerimas, kes Suurtalus puid ladumas, mõned toimetasid Vaeküla külas välitöödel.

Rakvere valla maleva teine vahetus alustas Uhtnas nädalapäevad hiljem. Nagu Vaekülas, nii ka siin, said noored viie päeva jooksul teha erinevaid töid. Tööandjateks Uhtna hooldekodu, Rakvere vald ja Uhtna Puit. Tööd tehti virgestusväljakul, hooldekodus, külaväljakul ja kooliaias. Maia Simkini juhendamisel käidi Sõmerul iluaeda puhastamas, loodusmaja ümbrust korrastamas, roosipõõsaste eest hoolitsemas ja alleed korrastamas ning Uhtna Puidus puid ladumas.

Elus ei saa ainult tööd teha. Et valitseks tasakaal, peab ka muid tegevusi olema. Nii oli seda ka mõlema vahetuse malevlaste päevades. Võimalusi, kuidas teostada oma unistusi või teha heategu pakus projektikoolitus. Noored olid nii loovad! Osati märgata ühiskonnas olevaid kitsaskohti, suudeti teha oma sõnum teistele arusaadavaks ja mis peamine, ideed on reaalsetel teostatavad. Tööinspektsiooni kaudu saadi teadmisi tööohutusest ning karjäärinõustamisel ammutati tarkust võimaluste kohta, kuidas olla tulevikus edukas ning osata teha töövaldkonnas teadlikumaid valikuid. Väga kasulik oli ka esmaabikoolitus. Huvipakkuv oli ka Uhtna fruktodisaini töötuba, mille tulemusel

Vaeküla rühm.

FOTO: LILIAN LINDMÄE

oskavad noored nüüd sibula, rediste ja õuntega lauale väga ilusaid kaunistusi valmistada.

Malevlaste päevades oli ka nalja ja naeru. Nii viis Rakvere valla noortevolikogu Vaekülas läbi uute malevlaste ja rühmajuhitide ristimise. Igauks sai õnnistatud kasevihaviha ja maleva „pühavee“ ning vandus malevale truudust. Salajasel hääletusel valiti maleva noorpaar, kes andsid pühalikult allkirjad abieluvandele - kuni surm meid lahutab. Maleva lõpuks lahutuspabereid ei tulnud.

Uhtna rühmas viisid ristimistseremoonia läbi eelmisel aastal osalenud noored.

Teadaoolevalt pikendab naer eluiga. Improteateri töö tulemusena elavad vähemalt Vaeküla malevlased igavesti. Läbi näitlemise õpiti ennast väljendada ja arusaadavaks tegema n-ö piltlikult, kui sõnu kasutada ei tohi.

Merli Tammemäe juhendamisel moodustasid maleva noortest „ansamblid“ ja neil tuli välja mõelda maleva laul, etendus vms. Kõigil ei ole antud helisevat lauluhäälet ja viisi pidamisega on nagu on, aga mõminaräppi me ei

kuulnud, etteasted olid väga kaasahaaravad.

Uhtnakatele pakkus meelelahutust valla spordiedendaja Siiri Kohveri korraldatud vimkaga spordipäev, kus prooviti näiteks pesulõksud kiiruse peale nõõrile saada ja tõdeti, et paljude asjadega takistusrada läbida on ikka keeruline küll. Aga noored olid tublid ja pidasid ilusti vastu.

Kõrgusekartust trotsiti mõlemas vahetuses Mart Laidroo kastironimise katses ja kambavaimu jõul proovisid kõik vähemalt ühe korra üleval ära käia.

Veel oli noortel võimalus jagada oma muret suhtlusringis, mis baseerus usaldusel. Uhtnas toetas taolist tegevust psühholoogiline nõustaja Kristiina Isand-Savinski.

Töönädal seljataga ja puhkepäev algamas, tahaks midagi mõnusat teha, kuhugi minna – kindlasti paljudele täiskasvanutele tuttav tunne. Ei olnud ka malevanoortega teisiti. Vaeküla vahetus tegi laupäeva puhul väljasõidu Äntu järve äärde, et suplauaga sõita, grillida, vestelda ja külastada tuntud hülgepoissi.

Uhtna rühm alustas nädalavahetust Kadila raketibaasis

airsoft'i mängimisega, mis enamusele oli esmakordne kogemus. Kui algul kardeti haiget saada, siis järgmistel mängudel oldi julgemad ja ei kurdetud, kui ise pihta saadi. Tõsi, mõnel noorel jäid paariks päevaks mängust mälestuseks punased täpikesed, aga võitlushimu see ei vähendanud. Õõbiti Sõmeru noortekeskuses, käidi soorajal ja tehti lõket. Pühapäeval võtsid malevlased osa jalgrattauritusest Kirju liblika suvi.

Rühmajuhid olid selle kõige keskel nagu hunt kriimsilmad, kes hoolitsesid, et oleks erinevaid tegevusi: joosti, mängiti, meisterdati, aga tuli ka käised üles keerata ja sauna kütta – telksauna, aga tulemus oli kõike seda väärt.

Malev andis noortele uusi ja väärtuslikke kogemusi ja teadmisi, mis aitavad elus edasi liikuda. Viie päevaga suudeti usumatult palju head korda saata. Rõõmu tunnevad nii ettevõtted, kes panustasid noorte arengusse, kui ka kogukonnad, kes andsid võimaluse. Aitäh teile!

Suur tänu lapsevanematele, et usaldasite nädalaks oma noore rühmajuhitide hoole alla ja kuna sel aastal olid malevas väga tublid noored, hakkas see kõik nii meeldima, et järgmisel aastal on plaan ajalugu korrata.

Aitäh noorsootöötajatele, et olite olemas ja andsite oma panuse!

Uute kohtumisteni, sest selliste ägedate noortega läheks iga kell uude lahingusse!

LILIAN LINDMÄE,
Vaeküla maleva rühmajuhit
DIANA PÄHKEL JA
JOHANNA LUTS
Uhtna maleva rühmajuhid

Kahe vahetuse mõtted voolis
tervikuks SIRJE REBANE

Tagasi kooli

KERSTI KUUSALU
Tibude rühma õpetaja

20. septembril käis Veltsi lasteaed-alkkoolis Tagasi Kooli programmi raames külas Rakvere teatri näitleja Margus Grosnõi. Saali olid kogunenud lasteaia- ja koolilapsed, kes teadsid, et meile tuleb külaline. Sellest, et tegemist on näitlejaga, ei olnud lapsed teadlikud.

Margus tutvustas ennast lühidalt ja rääkis, kuidas temast sai näitleja ning milliseid põnevaid asju ta teatrikoolis on õpinud. Lastele meeldisid väga näitlikud etteasted, mida Margus lahkesti esitas. Suure põnevusega jälgiti, kuidas külaline žongleeris kahe ja kolme palliga. Nii mõnelgi lapsel tekkis pärast seda soov proovida, kuidas on võimalik mitu palli

õhku visata ja neid õigel ajal kinni püüda. Veel oli tore katsetada kuidas suu kinni rääkida või laulda. Samuti mängisime koos Margusega hiiremängu, mis tundus väga põnev ja kui mäng veidi sassi läks, oli nalja ning naeru palju.

Lastel oli näitlejale palju erinevaid küsimusi. Näiteks: „Kui vana te olete? Mis on teie lemmik roll, unistuste roll või roll, mis teile üldse ei meeldinud?“

Veel saime teada, et Margusel on omapärane hobi, nimelt kogub ta kohvreid. Kõikidel tekkis küsimus, et mis ta nende kohvritega teeb ning palju tal neid kokku on? Lasteaia poolt kinkisime ka meie külalisele ühe pruuni kohvri.

Oleme väga tänulikud Margusele, et ta tuli meile külla ja muutis päeva meeleolukamaks.

Veltsi lasteaialapsi külastas Margus Grosnõi. FOTO: KERSTI KUUSALU

Sõmeru alevikus avati Rakvere valla esimene pumtrack'i rada

FOTO: JANEK SEIDELBERG

FOTO: MARIANNE LOORENTS, VIRUMAA TEATAJA

Raja projekteeris Punktiir OÜ. Ehitas Hevent Ehitus OÜ. Pumtracki raja eesmärgiks on noortele pakkuda huvitavat ja sportlikku vaba aja veetmise võimalust. Rajal on viis kurvi ja 16 rollerit/lainet, platvormid hoovõtuks ja puhkamiseks. Raja ümbrusesse on istutatud puud ja põõsad. Lisaks on raja kõrval puhkeala, kus on istumiseks ja asjade hoidmiseks paigutatud pingid. Pumtrack'i valmimist toetas PRIA (Leaderi projektoetus, strateegia meede 1.1 Elukeskkonna investeeringud) summas 49 993.99 €.

Avamispäeval, 9. septembril, räägiti kiivri olulisusest, harjutati trikirattasõitu, tuletati meelde turvalise sõidu tingimusi ning söödi kringlit.

Mihklilaat Sõmeru lasteaias

Sõmeru lasteaiapere tähistas sügise saabumist vahva nunnukonkursi ja Mihkliladaga. Vigur-nunnu näituseks töid lapsed lasteaeda põneva kujuga aiasaadusi nii oma kui ka vanaemade ja vanaisade aiast. Ühiselt valis iga rühm välja oma lemmikud, mis pääsesid laada lõppvõistlusele. Seal said kõik külastajad anda hääle just oma lemmikule ja õhtu lõpus tunnustati parimaid ka auhindadega.

Rahva lemmikuteks valiti Mõmmikute rühma ühine väljapanek „Aedviljad mänguhoos“, Sipsikute rühmast Mariliisi ja tema „Miniarbuus“ ning Krati rühmast Johannese „Viguriga kartulid“. Eriauhinna sai Marten Mummukeste rühmast meisterdusega „Lõbusad lennukid“.

Lisaks vahvale konkursile, sai laadal osta head paremat koju kaasa ning täiendada

FOTOD: URMAS KARRIK

Kaugtöö igas Eesti nurgas

Kaugtöö võimalused Rakvere valla raamatukogudes

On üks asutus, mida leiab igas maakonnas – see on raamatukogu. Rakvere vallas on kolm raamatukogu SÕMERUL, UHTNAS, LEPNAL.

SÕMERU raamatukogus on kaugtöö tegemiseks suurepärased tingimused, raamatukogus on selleks lausa eraldi ruum. Pakume võimalust teha tööd oma sülearvutiga ja kasutada WiFi või hoopis internetiühendusega lauaarvutit, samuti ID-kaardi lugejat. Väiksem töögrupp saab raamatukogus omaette nõu pidada.

UHTNA raamatukogus on samuti võimalik tekitada omaette nurgake kaugtöö tegemiseks. Vajadusel on ligipääs avalikule WiFi-le. ID-kaardi lugeja ja sülearvuti kasutamise võimalus.

LEPNA raamatukogus saab kaugtööd teha lugemissaalis. Võimalik kasutada internetiühendusega lauaarvutit ja ID-kaardi lugejat. Avalik WiFi võrk puudub.

Kaugtöötamise võimalust pakuvad raamatukogud tasuta, kaugtööd on võimalik teha raamatukogude lahtiolekuaegadel. Paljusid töid on täna vabadus teha distantsilt endale sobivas kohas, miks ei või selleks siis olla Rakvere valla raamatukogud!

RAAMATUKOGUDEAASTA

RAAMATU-UUDISED

Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm soovitab

Anne Glenconner „SELTSIDAAM. Minu erakordne elu trooni varjus.“

Minu jaoks on tegemist ühe viimase aja parima mälestusteraamatuga, mis köidab autori siiruse, julguse ja tasakaalukusega. Anne Glenconneri elulugu on kombinatsioon kuninglikust maagiast, isiklikust tragöödiast ja ellujäämisvõitlusest. Juba lapsepõlvest saadik seotud kuningliku perekonnaga, oli Anne hiljem mitukümmend aastat printsess Margareti seltsidaam kuni viimase surmani 2020. aastal.

Lady Glenconner sündis 1932. aastal viienda krahvi Leicestri tütrena. Kuninganna Elizabethi kroonimispidustustel oli ta üks slepikandjatest. 1956. aastal abiellus Anne Lord Glenconneriga, kellega saadud viiest lapsest on elavatekirjas kolm. 1958. aastal hakkas ta koos abikaasaga edendama elu ühel Kariibi mere saarel, millest kujunes rikaste ja kuulsate

paradiis. Ühe maatüki kinkisid nad printsess Margaretile, kes rajas sinna suvekodu. 1973. aastal kutsus printsess Margaret ta omale seltsidaamiks ning Lady Glenconner jäi sellesse ametisse kuni printsessi surmani, saates teda arvukatel välisturneedel ja tseremooniatel. Ann Glenconner on praegu 87-aastat vana ja elab oma maamajas Norfolkis.

Raamat on tunnistanud The Timesi aasta parimaks mälestusteraamatuks.

Ilmar Tomusk „JULIUS, MIDA SINNA SUVEL TEGID?“

Lastekirjanik Ilmar Tomuski raamatud meeldivad lastele väga, muheledes loevad neid lastele ette ka nende vanemad.

Uue raamatu peategelane on kuueaastane poiss, kes esimest korda elus veedab terve suve maal vanaema Silvi ja vanaisa Augusti juures. Ta sõbruneb seal täiesti võõra kassiga, saab teada mis on lehmakook ja kust tuleb piim. Suve jooksul juhtub temaga

palju muudki põnevat ning ta õpib asju, mida linnakodus ei ole võimalik teha. Tore lugemine õhtujuttudeks.

Üleskutse Rakvere vallas tegutsevatele käsitöölisele

JAANA ANT
Lepna raamatukoguhoidja

Õuetoimetused hakkavad läbi saama ja aina rohkem on aega tubasteks tegevusteks. Vaikselt hakkavad mõtted veerema aasta lõpu poole. Seetõttu teen juba praegu üleskutse käsitöölisele ja muidu nokitsejatele.

5.-9. detsembril toimub taas Lepna raamatukogus käsitöö näitusmüük. Sellega seoses kutsun Rakvere valla käsitöömeistreid oma töid ja tegemisi teistele näitama. Praegu on paras aeg teha viimaseid ettevalmistusi näitusel osalemiseks. Näitusetöid hakkame koguma alates 21. novembrist kuni kuu lõpuni. Esemeid saab tuua Lepna või Sõmeru raamatukokku. Lisa palun oma tööde juurde kontaktandmed, nimi ja/või telefon, meil, koduleht või FB leht, et huvilisel oleks võimalik sinuga otse kontakti võtta ja lisa esemele

FOTO:JAANA ANT

juurde hind, millega oled nõus oma töö loovutama. Kui sa ei soovi eset müüa, aga näidata tahad, siis lisa palun esemele juurde silt, et ese ei ole müüdav. Kui esemele ei ole lisatud hinda, siis võtame ka seda kui mitte müüdavat. Näituse korraldaja ei mõtle esemetele hinda välja. Kui sa ei ole kindel hinnas ja soovid jätta kauplemisruumi, siis

jäta palun näituse korraldajale ka madalaim hind millega eset müüa tohib. Korraldaja ei võta näituse ajal töö esitajaga hinnakauplemiseks ühendust.

Näitusele ootame käsitööd, mis oleks omanäoline ning uudne. Arvestada tuleks, et tegemist on siiski näitusega ja lisavõimalusega eset müüa, mitte käsitöölase

daga. Näitus-müügile minevat käsitööd iseloomustab kvaliteetsus, puhtus ning töö unikaalsus, esemeid, mida saab ka poest osta, ära palun too.

Samuti suurtes kogustes esemeid, sest raamatukogul on ruumide suurus piiratud ja ei ole võimalik esemeid ladustada. Kõik toodu peab mahtuma näitusepinna. Esemete juurde võib lisada väikese fotogalerii erinevatest versioonidest või tehtud töödest, et vajadusel saab huviline otse meistriga ühendust võtta.

Et näitus oleks mitmekesine ja külastajale huvitav, ootame väga osalema ka meesterahvaid.

Igasuguste küsimuste ja soovide korral võtke palun otse ühendust Lepna raamatukoguga: tel 32 33 617 või meili teel: lepna@rakverevald.ee.

Jälgi ka Lepna raamatukogu FB lehte!

Kuidas tulla toime kui elekter on ära?

Kas sinul on oma pere jaoks 7 päeva vee- ja toiduvaru, ravimid, sularaha, autokütus, küünlad-tikud-patareid või on sul võimalus minna tuttavate juurde maapakku? Kas oled selle kõrval mõelnud ka lemmiklooma peale?

Loodusjõude ja muid ootamatusi ei õnnestu enamasti vältida, kuid õigesti käitudes ja ennast ette

valmistades saad kaitsta ennast ja oma peret. Iga inimene peaks hädaolukorras ja elutähtsate teenuste katkemisel saama iseseisvalt hakkama vähemalt nädal aega!

Tuletame meelde, kuidas vajadusel tulla toime ilma harjumuspäraste mugavusteta nagu elekter, veevarustus, keskküte, internet?

Mõned näpunäited:

- Varu koju oma pere jaoks piisav kogus joogivett (2 liitrit inimese kohta päevas), ravimeid ja toitu ning arvesta ka koduloomadega. Toitu varudes soeta toiduaineid, mida sööd ka tavaolukorras ning mis ei rike liiga kiiresti.
- Varu koju taskulamp või patarei toitel lamp, varupatareid, küünlad ja tikud.
- Varu koju piisav kogus sularaha.

•Kontrolli, et sõiduautol oleks paak alati pooltäis. Lähim autonoomsel elektritoitel tankla asub Rakveres Narva tn 30 (Jetoil).

•Soeta endale patareide, dünamo või päikesepatareidega töötav raadio. Uudiseid ja kriisiinfot saad kuulata ka autoraadiost.

•Mõtle läbi, kas sinu lähedased või tuttavad võivad kriisiolukorras abi vajada ja lepi nendega kokku, kuidas

omavahel ühendust hoiate. Arvesta seejuures, et kriisi korral ei pruugi tavapärased sidevahendid toimida.

•Koosta loetelu naabri, kogukonna olulisimate isikute ning omavalitsuse ja riigi asjaomastest kontaktandmetest, et saaksid kriisi ajal kiiresti ja tõhusalt tegutseda.

•Hoia akupank alati laetuna, et saaksid vajaduse korral mobiiltelefoni laadida.

•Võimalusel hoia autos mobiiltelefoni laadija, teede atlas, lumelabidas, soe tekk ja taskulamp.

•Kontrolli enda ja oma lähedaste ID-kaardi kehtivust, vajadusel alusta pikendamist.

•Mõtle läbi, kuhu või kelle juurde sa saad minna, kui oma kodus mingil põhjusel olla ei saa (näiteks elektrikatkestus).

Lehtede põletamine on igasügisene poleemika

Käes on lehtede langemise aeg ning see toob taas päevakorda küsimuse: mida teha kokku riisunud puulehtedega? Igal sügisel laekub Päästeametile kaebekõnesid inimestelt, keda häirib naabrite komme kokku riisunud lehti lõkkes põletada. Puulehtede ja teiste aiajäätmete põletamine on enamustes tiheasustusega asulates keelatud, aga miks?

Koduaedades lahtise tule tegemine on reguleeritud omavalitsuse heakorraeskirjaga. Enamasti on kõigis tiheasustusega asulates lubatud küll teatud ohutusnõudeid jälgides lõket teha, aga prügi põletamine on keelatud. Prügi alla kuuluvad ka aiajäätmed nagu näiteks lehed, märjad oksad ja muu materjal, mille põlemisel tekib rohkelt suitsu. Kuivade okste põletamine on enamasti lubatud kõigis omavalitsustes, kui järgitakse kõiki tuleohutusnõudeid. Päästeameti kommunikatsioonijuht Liina Valner tõdeb, et igal kevadel ja sügisel saab päästeamet väljakutsed inimestelt, keda häirib naabrite lõke: „Lõkkes tohib põletada vaid puhast (immutamata) puitu ning pappi ja paberit. Niipea, kui viskame lõkkesse märjad puulehed on tegemist jäätmete põletamisega, mis ei ole lubatud. Ammugi ei tohi lõkkes põ-

letada mööblit, immutatud või värvitud puitu, rehve, kaableid, plastikut, riideid ja ehitusjäätmeyid, kuna nende põlemisel tekkiv suits sisaldab loodusele ja inimestele mürgiseid ühendeid,“ lisab Valner. Sügisel mõne päikeselise nädalavahetuse pärastlõunal aedlinnakutes ringi jalutades on enamasti õhus tunda lõkke lõhna. Mõnikord on aga kogu tänav ja naabruskond mattunud vänge hingematva tossu sisse. Paraku harrastatakse lehtede põletamist ikka veel rohkelt ka piirkondades, kus seda teha ei tohiks. Ka põgus kokkupuude lehepõletamisest tekkinud tossuga jätab riie-tele külge lõkkelõhna ning halvemal juhul võib tekkida ka silmade ärritus, peavalu ja hingamisraskused. Põlemise tagajärjel tekib erinevaid ohtlikke ühendeid. Peale süsihappegaasi ja veeauru tekib

ka vingugaas, mis kopsude kaudu vereringesse jõudes pärsib punaste vereliblede tööd.

Lõkkesuitsu sissehingamine on võrreldav suitsetamisega

Vingugaasi sissehingamisel kasvab vähi või südamehaiguste tekkimise risk. Põletades tuulevaikse ilmaga lõkkes märgi puulehti paneme oma naabrid sisse hingama vingugaasi ning suurendame paljude inimeste terviseriske. Siinkohal saab paralleele tõmmata sigareti suitsetamisega, sest ka selle tegevuse tagajärjel paiskub õhku vingugaasi ja muid tervist kahjustavaid ühendeid ning passiivse suitsetamise kahjulik mõju on laialt teada tõsiasi. Valdavalt on tänapäeva suitsetajad aru saanud, et nende harjumus ei tohi kaasinimeste tervist kahjustada

ning rahvarohketes kohtades näeb suitsetajaid üha vähem – sigareti süütamiseks minnakse teistest ohutusse kaugusesse. Veidi visamalt jõuab inimesteni tõsiasi, et lõkkes märgade lehtede põletamine on samamoodi hoolimatu tegevus nagu keset rahvamassi suitsetamine. Näiteks kroonilist astmat põdevale inimesele mõjub see rängalt, kui tema naaber terve pärastlõuna lõket sussutab.

Lahendusi on mitu

Suitsetajale on lihtne soovitada, et vingugaasi vältimiseks on parim lahendus suitsetamisest loobuda ning kui see pole ühel või teisel põhjusel tehtav, siis võiks kasutusele võtta mõne tervist vähem kahjustava toote, nagu näiteks kuumutatav tubakatoode. Mida aga soovitada aednikule, kes tahab vabaneda lehtedest? Kõige lihtsam on lehed lihtsalt riisumata jätta ja lasta neil kõduneda, sest see omakorda väetab mulda. Kui riisumata jätmine ei tule kõne allagi, siis võiks lehed kompostida või peenrale laiali laotada, et toitaned tagasi mulda jõuaksid. Kui lehti ikkagi kuskile panna ei ole siis tasub uurida kohalikult omavalitsuselt, kas ja milal korraldatakse aiajäätmete äravedu.

Sügisel rakendub uus energiakulude hüvitamise põhimõte

Alates tänava oktoobrikuus tehtud tarbimisest hakkab riik maksma elektri, gaasi ja kaugkütte kodutarbijatele automaatsid hüvitisi.

Hinda kompenseeritakse 1. oktoobrist kuni 31. märtsini tarbitud energia eest kolmel viisil: Elektri kodutarbijale kompenseeritakse kuu keskmisest käibemaksuta elektrienergia hinnast, mis ületab 80 eurot megavatt-tunni (MWh) kohta, kuni 50 eurot/MWh. Näiteks kui tarbija ostab elektrienergiat

hinnaga 150 eurot/MWh, siis kompensatsiooni abil oleks tarbija poolt makstav hind 100 eurot/MWh. Gaasi kodutarbijale kompenseerib riik 80 protsenti kuu keskmise gaasihinna sellest osast, mis ületab käibemaksuta 80 eurot/MWh. Seejuures kompenseeritakse maksimaalselt kuni 2,6 MWh tarbimist, mis on keskmise eramu kuine gaasitarbimine. Näiteks kui kuu jooksul kulus tarbijal gaasile keskmiselt 230 eurot/MWh (käibemaksuta) tarbimismahu 2,6 MWh

juures, siis pärast kompensatsiooni rakendumist kujuneks tarbija makstavaks hinnaks 110 eurot/MWh. Kaugkütte kodutarbijale kompenseeritakse sarnaselt gaasile 80 eurot/MWh (käibemaksuta) hinda ületav soojuse kulu 80 protsendi ulatuses. Näiteks kui kaugküttevõrgu kaudu jaotatud soojuse hind on 97,15 eurot/MWh, väheneb see tarbija jaoks tasemeni 83,4 eurot/MWh. Üldjuhul rakendub toetus automaatselt kodutarbija, seal-

hulgas korteriühistu arvel ning kodutarbija toetuse saamiseks midagi lisaks tegema ei pea! Soodustus oktoobrikuu eest kajastub novembrikuus laekuval arvel. Neile kodutarbijatele, kes ei saa kompensatsiooni automaatselt energiamüüjate kaudu, nagu aiandusühistud või ühise mõõtepunkti taga olevad ridaelamud, makstakse hüvitisi eraldi avalduse alusel, mille peab esitama Keskonnainvesteeringute Keskusele.

pere eelarvest moodustada märkimisväärse osa ja olla palju suuremad elektri- või soojakuludest. Võimalusel võiks just mugavussõite vähendada, sõita säästlikumalt, eelistada väiksema kütusekuluga sõidukit ja eelistada auto asemel muid liikumisviise. • Kortermajas elades räägi säästuvõimalused läbi teiste majaelanikega. Kortere- lamutes, kus täna toimub elektrikulude jaotamine ruutmeetripõhiselt, on soovitus minna üle korteripõhisele elektri- arvestusele – keegi meist ei taha mittesäästliku naabri elektrit kinni maksta. Esimene samm on korterühistu koosolekul antud küsimus tõstatada ja proovida jõuda ühisele meelele.

Rohkem nippe leiad veebilehel www.mkm.ee/hoiamekokku.

Kütteperiood algab – kontrollige üle gaasiseadmed!

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) tuletab seoses algava kütteperioodiga meelde, et gaasiseadmeid ja nendega seotud lõõre ning ventilatsiooni tuleb regulaarselt hooldada ja kontrollida.

Hoolduse õigeaegne tegemata jätmine või vale seadistamine põhjustavad seadme efektiivsuse langemise. Hooldamata gaasiseade ja ummistunud korsten või mittetoimiv ventilatsioon võivad põhjustada ka vingugaasi tekke. Gaasiseadmega ruumides ei tohi ventilatsiooniavasid sulgeda, sest gaas vajab põlemiseks õhus sisalduvat hapnikku. Kui hapniku juurdevool on piiratud, toimub hapniku puudusest tingituna mittetäielik põlemine, mille käigus tekib vingugaas. Gaasiseadme hooldamist ja sellega seotud korstna hooldustöid ei tohi ise teha. Gaasitorustike ja seadmete remonti ning hooldust võib teha ainult vastavat eripädevust (A-kategooria gaasitööde vastutav isik) omav isik, kellel on majandustegevuse registris vastav registreering. Gaasiseadme korstnat tohib puhastada ainult pädev korstnapühkija. Gaasiseadmetele kehtestatud nõuete ja ohutuse tagamise eest vastutab alati omanik või kasutaja. Korteriesiseste seadmete puhul on selleks korteriomanik, ühiskasutuses olevate torustike ja seadmete puhul vastutavad kõik korteriomanikud ühiselt. Gaasiseadmete paigaldamisel ning hooldamisel tuleb lisaks õigusaktidele järgida ka seadme kasutusjuhendit ning selles välja toodud hoolduse sagedust. Gaasipaigaldise kasutamisel tuleb lasta gaasipaigaldist kontrollida iga nelja aasta tagant. Gaasikatla korstnat tuleb lasta kutsetunnistusega korstnapühkijal puhastada samuti iga nelja aasta tagant. Eluruumide gaasipaigaldiste kontrollijate nimekirja leiab TTJA kodulehelt. Eluruumi gaasipaigaldiste kontrolli teostamist ja kehtivust saab kontrollida TTJA e-teenuste avalikust vaatest. Lisaks tuletab TTJA meelde, et alates 1. märtsist 2021 on kõikides gaasikütteseadmega või gaasivesoojendiga hoonetes vingugaasiandur kohustuslik. Vingugaasiandur on ainus seade, mis tuvastab vingugaasi. Vingugaasiandur annab häiresignaali märku, kui vingugaasi kontsentratsioon õhus hakkab lähenema tasemele, mis on ohtlik inimese tervisele. Vingugaasiandur tuleb paigaldada vastavalt seadmega kaasas olevale paigaldusjuhendile. Vaata lähemalt: www.vingugaas.ee.

AAP ANDREAS REBAS
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kommunikatsiooninõunik

Palju erinevatele seadmetele energiat kulub?

Elektriseade	Kasutus	Kuine tarbimine, kWh	Rahaline kulu kuus hinnaga 20 senti/ kWh + eeldatavad lisatasud
Külmik (D energiaklass)	Pidev	17	5,65
Vanem külmik	Pidev	50	16,94
Nõudepesumasin (D energiaklass)	5 korda nädalas	18	6,11
Mikrolaineahi	Pool tundi päevas	19	6,30
Kohvimasin	10 min päevas	3	1,05
Veekeetja	5 min päevas	4	1,31
Elektripliit	1 tund päevas	31	10,50
Elektriahi	30 min päevas	31	10,50
Pesumasin (60°C)	3 korda nädalas	20	6,71
Kuivati	3 korda nädalas	40	13,41
Triikraud	2 tundi nädalas	9	3,05
Tolmuimeja	30 min päevas	12	4,20
Plasmateler 55"	3 tundi päevas + ooterežiim	35	11,86
LCD teler 42"	3 tundi päevas + ooterežiim	17	5,67
LED teler 55"	3 tundi päevas + ooterežiim	6	2,03
Mängukonsool	2 tundi päevas	7	2,40
Digiboks	Pidev	4	1,26
Arvuti kuvariga	4 tundi päevas	25	8,47
Arvuti kuvariga ooterežiimis	Pidev	6	1,98
Sülearvuti	4 tundi päevas	8	2,54
Sülearvuti ooterežiimis	Pidev	2	0,56
Wifi ruuter	Pidev	14	4,74
Hõõglamp 100 W	5 tundi päevas	16	5,25
Säästulamp 18 W	5 tundi päevas	3	0,95
Valgusti LED 12 W	5 tundi päevas	2	0,63
Elektriboiler 100 l 2200 W	4 tundi päevas	273	92,41
Elektriradiaator 2000 W	20 tundi päevas	1240	420,06
Soojustagastusega ventilatsioon (75 W)	Pidev	55	18,63
Õhk-õhk soojuspump (COP 3, maja aastane energiatarve 12000 kWh)	Aastaringelt	335	113,4846
Vesi-õhk soojuspump (COP 4, maja aastane energiatarve 12000 kWh)	Aastaringelt	250	84,69

Kas vaktsineerimine on ohtlik, kui inimene põeb kroonilist haigust?

FOTO: HELIN KULLA

Vastab perearst ja Rakvere haigla valvearst Maire Suurkivi.

Kas vaktsineerimine on riskirühma kuuluvatele inimestele kuidagi ohtlik?

Alustame sellest, et vaktsineerimist peetakse üheks kõige ohutumaks meditsiiniliseks sekkumiseks ning võin kinnitada, et ükskõik milline vaktsineerimine, sealhulgas koroonavastane, on ohutu enamusele kroonilisi haigusi põdevatele inimestele ja eakatele. Tõsist kroonilist haigust põdevale inimesele on pigem ohtlik äge haigestumine, olgu selleks siis COVID-19, gripp, muu viiruslik või bakteriaalne infektsioon või hoopis mõni mitteinfektsioosne äge haigus nagu pimesoole põletik või ka tõsisem trauma. COVID-19 läbipõdemine on kindlasti ohtlikum kui vaktsiinist.

Enamasti muudab COVID-19 kroonilise haiguse kulgu ning sageli toob kaasa mitmeid varaseid ja hiliseid tüsistusi. Ägeda haiguse põdemine kurnab ka keha, kuid kroonilist haigust põdeva inimese ning vanemaalist organismi varud on väiksemad, tasakaal kehas on hapram ning seisundid,

mis vajavad meditsiinilist sekkumist võivad põhjustada senisest suurema arstiabi vajaduse või koguni surma. Isegi juhul, kui inimene haigus või haigused on raviga hästi kontrollitud. Oma valvetöös näen, et COVID-19 tõttu EMOSse pöördumist ja haiglara vi vajavad valdavalt kas vaktsineerimata või tõhusustdoosi mittesaanud kroonilisi haigusi põdevad ning vanad inimesed.

Meil on jätkuvalt väga palju riskigruppi kuuluvaid inimesi, kellel on tegemata kolmas süst, rääkimata neljandast. Nendel inimestel soovitan minna vaktsineerima nii kiiresti kui võimalik. Paraku ei anna üks või kaks doosi koos läbipõdemisega raske haigestumise ning halvemal juhul surma eest piisavat kaitset. Kolme doosiga vaktsineeritud satub haiglasse juba vähem, kuid teatud seisundite (kroonilised haigused ja vanus) puhul ei ole inimese immuunsus piisavalt tugev ega püsiv ning vajalik on manustada ka neljas doos.

Inimesed loodavad, et sügisel saavad Omikroni spetsiifilised vaktsiinid, kuid suurt erinevust võrreldes praegu kasutusel olevate vaktsiinidega neil ei ole. Mõlemad suurendavad immuunkaitset ning kuna jookseme aja ja viiruse levikuga võidu, siis soovitan riskigruppi kuuluvatel inimestel teha esimesed ja teised tõhusustdoosid võimalikult kiiresti.

Millised on need kroonilised haigused, mille puhul on inimesel eriti ohtlik COVIDisse haigestuda?

Esmalt peab mees pidama seda, et isegi, kui riskigruppi kuuluvatel inimestel möödub COVID-19 kergesti, siis iga äge infektsioon, sealhulgas ka

koroonaviirus, halvendab kindlasti põhihaiguse kulgu. Haiguste poolest on ohtlikud kõik enamlevinud kroonilised haigused, milleks on valdavalt südame ja veresoonkonna haigused, põetud infarkt ja insult, kõrgvererõhktõbi ning südamepuudulikkus. Lisaks ainevahetusega seonduvad haigused, eriti diabeet, kuid ka harvemini esinevad seisundid nagu kilpnäärme ja neerupealise koore puudulikkus ning maksa- ja neerupuudulikkus.

Ohtu võivad kujutada ka hingamisteedega seonduvad seisundid nagu näiteks krooniline obstruktiivne kopsuhaigus, uneapnoe, bronhiektasiasid ehk bronhide pöördumatu laienemine, sarkoidoos ja astma. COVID-19 võivad raskemini põdeda veel kõik inimesed, kelle haigusseisund põhjustab immuunpuudulikkust, sealhulgas siirdatud organeid kandvad inimesed, HIV-positiivsed ja AIDSi haigestunud inimesed ning ka kõik bioloogilist ja keemiaravi saavad inimesed. Lisaks soodustavad koroonaviiruse raskemat kulgu närvisüsteemi degeneratiivsed haigused nagu erinevat laadi dementsused, Parkinsoni haigus ning hulgiskleroos.

Väga suur riskifaktor viiruse põdemise, pika COVIDi, hilisemate tüsistuste (eriti trombootiliste) ja ka surma tekkeks on rasvumus. Minu praktikas on juhtumeid, kus inimesel ei ole digiloos ainsatki sissekannet, ta ei ole käinud arstil, vererõhk on varasemalt korras ning ainus seisund, mis tema intensiivravile sattumist põhjustab, on rasvumine. Muuseas on rasvunutel väga sageli diagnoosimata uneapnoe, mis suurendab raske COVID-19 põdemise riski olulisel määral.

Ja muidugi haprad ja väga vanad inimesed, kes on jõudnud oma elulõppu kas oma raske haiguse või väga kõrge ea tõttu – ükskõik, mis põhjusel nad saavad palaviku või jäävad voodihaigeks, tõstab see järsult nende riski saada tüsistus või surra. Seda, kas ja miks kuulub inimene riskirühma, saab igaüks Patsiendiportaalist (www.digilugu.ee) ise järele vaadata.

Mainisite diabeeti. Kas diabeedi diagnoosimine on seoses koroonaviirusega sagenenud?

EMOs näen sageli mõeldukalt kõrgeenenud veresuhkru taset ka diabeedidiagnoosita patsientidel. Seda võib seostada ägedast haigestumisest ja emotsionaalsest pingest tingitud stressireaktsiooniga inimese organismis. Kõik ägedad haigestumised, sealhulgas ka COVID-19, kipuvad diabeetikutel põhjustama suhkrutase kõikumisi. Kui COVID-19 foonil näeme esmakordselt oluliselt kõrgeenenud veresuhkru taset ning hiljem diagnoosime diabeedi, siis minu arvates on selle taga avastamata või juba kontrolli all diabeet, mis väljub kontrolli alt ägeda infektsiooni foonil.

Näen, et see on pigem niipidi, sest ma ei ole oma nimistus täheldanud seda, et diabeedi diagnoosimine oleks kuidagi sagenenud. Küll on märgata seda, et juba diagnoositud diabeedi korral on haiguse kontroll harvenenud. Ühest küljest ei ole inimesed käinud kontrollis plaaniliselt, sest pandeemia aegu olid plaanilised vastuvõttud peatatud. Teisalt on palju psühhoemotsionaalset stressi, mis tõstab organismi veresuhkru taset. Tean ka juhtumeid, kus inimesed on oma diabeediravis teinud korrekture ise

ning jätnud ostmata mõned ravimid, kuna nad on sattunud COVID-19 tõttu majandusraskustesse või kaotanud ravikindlustuse.

Ma ei ole juhtunud lugema, et COVID-19 põdemine põhjustaks II tüüpi diabeeti. Varasemast on aga teada, et I tüüpi diabeedi ja viirusinfektsiooni haigestumise vahel on ilmselt seos. Vaktsineerimisel ükskõik millise vaktsiiniga ja ükskõik, millise haiguse vastu seost I tüüpi diabeedi tekkega siiski ei ole.

Kuid hingamisteede haigused, näiteks astma. Kas astmaatikutel on kõrgem risk raskeks COVIDiks?

Kõikide nende haigusete korral, mis kahjustavad kas kopsukudet ennastvõi hingamisteed, on COVID-19 põdemine eriti ohtlik. Kui me räägime astmast, siis astma puhul on põletik inimese hingamisteedes, mitte kopsukoos endas. Kõik viirused, mis põhjustavad ülemiste või alumiste hingamisteede ärritust võivad ägestada ka astmat, seda eriti haiguse esimestel päevadel. Ma ei ole märganud, et astmahaigetel oleks COVID-19 puhul kuidagi rohkem, kuid köha kipub nendel inimestel kestma küll oluliselt kauem kui tervel inimesel, kes haigestub koroonaviirusesse. Erandiks on siin raske astma põdejad, eriti need, kes saavad bioloogilist ravi.

Kindlasti põevad COVIDit raskemini inimesed, kellel on diagnoositud krooniline obstruktiivne kopsuhaigus (KOK). See on eelkõige suitsetajatele omane haigus, kuid haigestuda võivad ka need, kes on aastaid viibinud tolmuses või kemikaalirikas keskkonnas. Eelpool toodud silmas pidades on minu nimistus ette tulnud seda, et ägeda COVID-19

põdemisega seoses on selgunud, et inimesel on varem diagnoosimata astma või krooniline obstruktiivne kopsuhaigus.

Millised on levinumad tüsistused, mida COVID-19 võib põhjustada?

Kõige levinum seisund on ebamäärane väsimus ja seda kurdavad nii kroonilisi haigusi põdevad kui ka muidu terved inimesed. Üpris tavapärane on see, et veel mitu nädalat pärast põdemist tuntakse suurt väsimust, koormustaluvuse langust, meeleolukõikumisi, keskendumisraskusi, unehäireid või suurenenud unevajadust.

Kui rääkida tõsisematest tüsistustest, siis kindlasti soodustab SARS-COV-2 viirus mitmesuguste trombootiliste tüsistuste teket ja seda isegi mitu kuud pärast ägeda haiguse põdemist. Gripiviiruse puhul on seos trombide tekkimisega ammu teada, kuid COVID-19 puhul on see kordades ohtlikum ning kõige sagedasemad tüsistused ongi infarkt, insult ja kopsuarterite trombemboolia.

Kehalistest kaebustest kirjeldatakse vererõhu kõikumist, peauimasust ja minestamise tunnet, südame puperdamist, kergeid ja mõeldukaid peavalusid, lõhna- ja maitsetundlikkuse häireid, ärritavat köha ning vahelduvat ninakinnisust. Kummaline on aga see, et kui inimene pöördub nende kaebustega arsti poole, on kõik näitajad enamasti normaalsel tasemel ning uuringud ja analüüsid on korras.

Kui eeltoodud kaebused kestavad üle kaheksa nädala, tuleb kaaluda, kas tegu pole juba mitte pika COVIDiga, mille diagnoosimine eeldab teatud kriteeriumite täitmist ja ka koostööd eriarstidega.

SANDER RAJAMÄE
Tervisekassa pressiesindaja

SAAME TUTTAVAKS

Mina olen Asti Pärnsalu ja alustasin 6. septembril Rakvere vallas tööd noorsootööspetsialisti/juhtumikorraldajana. Olen lõpetanud Lääne-Viru rakenduskõrgkooli sotsiaaltöö eriala. Mul on võimalus olnud töötada erinevate sihtgruppidega, nii erivajaduste kui sõltuvusprobleemidega

inimestega. Naudin inimestega suhtlemist, nende toetamist hetkedel, kui nad seda vajavad ja motiveerimist, et kõik on võimalik, kui inimene vaid ise midagi tõeliselt soovib!

Kuue lapse emana tean, et iga laps ja noor on ainulaadne! Märkamine, positiivsus ja tõeliselt hoolimine on olulised nii

noorsootööd tehes kui elus üldiselt. Üheskoos Rakvere valla noorsootöötajatega püüame lastele ja noortele pakkuda lõbusat ja vaheldusrikast ajaveetmise võimalust meie valla noorte keskustes ning meelde jäävaid üritusi, mis lastel silma tõeliselt särama panevad, mis julgustavad neid mõt-

lema suurelt ning panevad unistama ja katsetama uusi asju! Me ei saa ju öelda enne, et me ei oska, kui me pole proovinud! Just sellise enesekindluse püüan edasi anda ka igale NEET sihtgrupi noorele, et kunagi pole hilja uuesti alustada- oluline on leida üles enda seest soov olla ühiskonnas aktiivne.

Vallavalitsuses otsustati

31. augustil

- Edastada Rakvere valla eelarvestrateegia 2023–2026 vallavolikogule menetlemiseks.
- Maksta sotsiaaltoetust abivajavatele isikutele summas 1010 eurot.
- Osutada tugiisikuteenust ajavahemikul 05.09–31.12.2022 Näpi koolis koolipäeval õppetöös osalemise ajal kuni 40 tundi nädalas; 05.09–31.12.2022 Porkuni koolis koolipäeval vajadusel õppetöös ja kooliürituste ajal ning rehabilitatsiooniteenustele saatmises kuni 40 tundi nädalas; 01.09–31.12.2022 Rakvere reaalkoolis koolipäeval õppetöös ja kooliüritustel osalemise ajal kuni 40 tundi nädalas; 05.09–31.12.2022 Näpi koolis koolipäeval õppetöös osalemise ajal, vahetundides ja kooliüritustel kuni 40 tundi nädalas.
- Määrata alates 01.09.2022 keskmise puudega lapsele hooldaja ning maksta hooldajatoetust.
- Kooskõlastada soojuspuuraugu rajamine Tobia külas asuval Keskuse kinnistule.
- Osutada sotsiaaltransporditeenust 2022/2023. õppeaastal alates 31.08 OÜ Sõiduabil Porkuni kooli koolibussile ja koju tagasi jõudmiseks koolipäeval esmaspäevast reedeni, marsruudil Lepna-Rakvere bussijaam-Lepna, arvestusega 1,20 €/km kohta ning sõlmida sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks leping vallavalitsuse ja OÜ Sõiduabi vahel. Sotsiaaltransporditeenuse kulud kaetakse vallavalitsuse eelarvest raske- ja sügavapuudega lastele teenuste osutamiseks riigi poolt eraldatud vahenditest.
- Eraldada toetust MTÜle Aluvere Ringi projekti „Aluvere Ringi sügis 2022“ korraldamiseks summas 1000 eurot.
- Mitte eraldada toetust MTÜle Janete Huviringi projekti „Hawaii Expressi 25. Tartu Rattamaratoni lastesõit“ korraldamiseks summas 260,40 eurot.
- Kinnitada MTÜde projekti toetuse kasutamise aruanded: Lasila Mõis „Südasuvine mõisapäev „Meitel on mõnus““ summas 1750 eurot; Punnvõrr „Punnvõrre kestvussõidu karikasarja Aluvere etapp 2022“ summas 1000 eurot; Football Club Rakvere United „FC Rakvere United noortevõistkonna osalemine Drobocova Cupil“ summas 1600 eurot; Football Club Rakvere United projekti „FC Rakvere United noortevõistkonna osalemine Fragaria Cupil“ summas 2000 eurot; Ubja Külalst Linda „Volüümikate suvepäevad „Terves kehas Terve vaim““ summas 565 eurot.
- Anda osaline kasutusluba rekreatsioonialale Jõekalda tee10a Arknal.
- Anda kasutusluba: PVC hallile Tööstuse tn 7a Sõmerul; kuivavilja punkerlaole Jahvataja kinnistul Tõrmas.
- Väljastada projekteerimistingimused poorbetoonitehase katlamaja laienduse projekteerimiseks Virukivi kinnistul Andjal.
- Anda ehitusluba üksikelamu ehitamiseks Kriidisoo põik 3 Taaravainul.
- Seada tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Päides Suvila tee kinnistule.
- Seada vallas sundvaldused Telia Eesti kasuks Uhtnas riigi omandis olevale Liini kinnistule ning Rakvere valla omandis olevatele Nooruse tn 4, Silla tänav, Nooruse tänav L3, Nooruse tänav L2, Nooruse tänav L1, Tamme tänav, Mõisa tänav, Laulukaare tänav ja Kitseküla tänav L1 kinnistutele.
- Tunnistada hanke „Sõmeru aleviku tervise- ja suusarajale inventari- ja teenindushoone rajamine“ edukaks pakkujaks osaühing RESTAURE pakkumus, kui kõige madalama kogumaksumusega summas 437 503 eurot.
- Alates 01.09 tasub vallavalitsus OÜ Esteetika ja tantsukoolile eralasteaed Tiki-Triki kohatasu 342 eurot kuus lapse kohta.
- Paigutada Uhtna hooldekodusse abivajav isik.

7. septembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele summas 1180,40 eurot.
- Osutada tugiisikuteenust ajavahemikul 5.09–31.12.2022 Näpi koolis koolipäeval peale tunde koolivälistes tegevustes ja õpilaskodus viibimise ajal kuni 40 tundi nädalas.
- Osutada psühholoogilist nõustamise teenust alaealise isiku riskikäitumise ennetamiseks ja vähendamiseks kaotusvalust taastamise programmis kestvusega 7 sessiooni summas 588 eurot.
- Anda luba eksponeerida välireklaami kõrvalhoone otsaseinal vastavalt kavandile Rägavere külas Sireli kinnistul.
- Anda kasutusluba: Uhtna madalseiklusrada Nooruse tn 18 Uhtnas; mänguväljakule Vahtra pst 17 Lasilas.
- Anda ehitusluba abihoone ehitamiseks Rahunurme tee 4 Klodil.
- Kinnitada MTÜde toetuse kasutamise aruanded: Vahva Vaeküla „Vaeküla jaanituli 2022“ summas 1380 eurot; Tõrma

- Jahiselts „Tõrma jahiseltsi perepäev“ 1100 eurot; Ubja Külalst Linda „Ubja küla jaanituli“ summas 1440 eurot.
- Eraldada MTÜdele projekti toetust: Muru Motoklubi „Kogupere päev – maal on äge!“ korraldamiseks summas 900 eurot; Külalst Külla „Külalst Külla – 9. hooaja avapidu Pajusti klubis“ korraldamiseks summas 327,60 eurot.
- Seada tähtajatud sundvaldused Telia Eesti AS kasuks Uhtnas Sämi tee 9 ja 7, Kitseküla tn 6, 12, 8, 4, 2 ning Jõeääre tn 9, 6 ja 7 kinnistutele.
- Nõustada Uhtna alevikus Kitseküla tn 10 katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile ning määrata moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed: Kitseküla tn 10 ja Kitseküla sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Seada tasuta sundvaldused Elektrilevi OÜ kasuks Ussimäel Rakvere valla omandis olevatele Vaskussi tänav L3 ja L4 katastriüksusele ning Sõmerul Suvila tänav L3, Tiigi tn 2 kinnistutele.
- Paigaldada märgid 571 „Asula“ ja 572 „Asula lõpp“ Ridaküla tee lõppu, tagamaks asulale kindlaksmääratud liikluskord Lepna alevikus Ridaküla teel ning kehtestada piirkiirus 30 km/h alates 400 meetrist kuni 650 meetrini ning paigaldada kehtivale standardile vastavad liiklusemärgid.
- Jätta rahuldumata taotlus Andja külas Mõrumäe teele liikluspiirangu kehtestamiseks.
- Anda nõusolek MTÜ Aluvere Ringi korraldada 10.09 Aluvere karjääris üritus „Aluvere Ringi sügis 2022“ (kella 10–19).

14. septembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele summas 1660 eurot.
- Esitada taotlus Kadrina keskkooli riiklikult toetatud õpilaskodu kohale.
- Osutada abivajavale perele tugiisikuteenust ajavahemikul 12.–23.09 koolivälisel ajal.
- Osutada tugiisikuteenust ajavahemikul 16.09.–31.12.2022 koolipäeval ja vajadusel koolivälisel ajal kuni 20 tundi nädalas.
- Anda ehitusluba parkla rajamiseks Ubja külakeskuse juurde asukohaga Sõmeru-Katela tee Toomlas, Katela mnt 1, Kesk-pargi, Sõmeru mnt 2 ja Sõmeru mnt 5 Ubjas.
- Anda kasutusluba: vee- ja kanalisatsioonitorustiku liitumispunktile Ussimäe tn 1 kinnistu liitumiseks ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga Vaskussi tn L4 Ussimäel; päikeseelektrijaamale Põllu vkt 13 Päides.
- Anda ehitusluba maasoojuspuuraukude rajamiseks Keskuse kinnistule Tobias.
- Tugiteenusel olevate perede laste tunnustamine sünnipäeval kuni 25 euro ulatuses.
- Vabastada korralduses nimetatud isikud korraldatud jäätmeveost talvisel perioodil.
- Anda nõusolekud: Rakvere vallavalitsuse spordi- ja terviseenduse nõunikule korraldada 02.10. Sõmeru ja Näpi alevikus üritus „Kirju liblika sügis 2022“ (kella 10–16); MTÜle Tõrma Jahiselts Toomarahva maaüksusele ajutise laskepaiga rajamiseks ja laskeharjutuste läbiviimiseks 22.–25.09 (kella 10–22); MTÜ Pikametsa MX Racing korraldada 25.09 Rakvere valla Pikametsa krossirajal motospordiüritus (kella 8–19).
- Tunnistada vastavaks ja edukaks Rakvere vallavalitsuse 10.08.2022 korralduse nr 1184 „Korduva ekspertiisi tellimine Pahnimäe maastikukaitsealale“ esitatud OÜ Hendrikson & KO pakkumus, kui kõige madalama maksumusega.

20. septembril

- Maksta sotsiaaltoetusi abivajavatele isikutele.
- Anda kasutusluba valmistoodete vaheladustusplatsile Virukivi kinnistul Andjas.
- Nõustada Sõmeru alevikus Kasevälja katastriüksuse jagamisega vastavalt maakorralduskava plaanile ning määrata moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.
- Seada hoonestusõigus Linnukaare tn 9 kinnistule Rakvere vallavolikogu 26.05.2021 otsuses nr 19 „Kinnistutele otsustuskorras hoonestusõiguse seadmine“ määratud tingimustel.
- Seada tähtjatu ja tasuta isiklik kasutusõigus Rakvere valla kasuks Ubja külas asuval Sõmeru-Katela teekinnisasjale jalgratta- ja jaltee rajamiseks.
- Anda nõusolek Rakvere vallavalitsuse kultuurinõunikule korraldada 24.09.2022 Rakvere vallas üritus „Kodukohvikute ja maal elamise päev Rakvere vallas“ (kella 11–00).
- Anda üürile eluruumid (üldpinnaga 28,2 m²) üürihinnaga (2.-/m²) 56,40 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvalkulud korteriühistu poolt esitatud arve alusel.
- Volitada vallavalitsuse liiget sõlmima suurjäätmete kogumisingi tegemiseks töövõtuleping MTÜga Lääne-Viru Jäätmekeksus.

Volikogus otsustati

31. augustil

- Eraldada MTÜle Uus Uhtna rahalisi vahendeid summas 9860 eurot madalseiklusrada tehtud tööde eest tasumiseks. Sõlmida MTÜga Uus Uhtna rahaliste vahendite eraldamise leping.
- Teha Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule ettepanek moodustada Näpi kooli pidamiseks ja juhtimiseks ning selle omavalitsuste poolt hallatavaks ühiskasutuseks eraldiseisev juriidiline isik. Rahastuse mudel 50% püsivaks vastavalt elanike arvule ja 50% pearaha põhine sõltuvalt õpilaste arvust vastavast omavalitsusest. Tehtud ettepanek saata kõikidele Lääne-Virumaa kohalikele omavalitsuste volikogudele seisukohavõtuks.
- Esitada kohtule hagiavaldus Sämiliiva OÜ vastu võlgnevuste nõudes ning PPAle avaldus Sämiliiva OÜ vastu kaevandatud maavaramahu aruannetes tahtlikult ebaõigete andmete esitamises ja Rakvere vallavalitsusele kahju tekitamises.
- Esitada taotlus säilmete ümbermatmiseks Kaitseministeeriumi sõjahaudade komisjonile, Arhitektuurimuuseumile ja Muinsuskaitseametile.
- Anda nõusolek ja sõlmida koostöölepe justiitsministeeriumiga Islandi mudeli rakendamiseks kõigis neljas koolis, et viia ellu vaimse tervise ennetustöö projekt.

Ametlikud teated

Rakvere vallavalitsuse 15.06.2022 korraldusega nr 1049 korraldati **Aluvere küla, Veskinurga kinnistu** detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanek perioodil 04.07–03.08.2022 Rakvere vallavalitsuses ja Sõmeru raamatukogus. Avalik arutelu toimus Sõmeru keskusehoones 5. septembril kell 11. Avalikul väljapanekul esitasid märkusi Maa-amet, Terviseamet, Transpordiamet ja Rahandusministeerium. Kõikide detailplaneeringut puudutavate märkustega arvestatakse planeeringu põhilahenduse koostamisel. Detailplaneering sisaldab Sõmeru valla üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringuala jagamine, maa sihtotstarvete muutmine ning kinnistutele ehitusõiguse määramine äri- ja/või kaubandushoone ning tankla ehitamiseks. Detailplaneeringute materjalidega, sh avalikul väljapanekul esitatud märkustega, on võimalik elektrooniliselt tutvuda Rakvere valla veebilehel: www.rakverevald.ee/algatamine-ja-menetlemine.

Uhtna madalseiklusrada.

FOTO: MARGIT LICHTFELDT

Augusti lõpus valmis Uhtnas madalseiklusrada, mille kogumaksumus oli 11 400 eurot. Raja valmimist toetas PRIA (Leaderi projekti toetus, strateegiameede 1.1 Elukeskkonna investeringud) summas 9860,40 eurot. Rakvere vallavalitsus toetas 1140 euroga ning 399,60 eurot oli MTÜ Uus Uhtna enda rahastus.

Seiklusradad koosnevad 9 rajast: sik-sak-rada, ahvirada, ninjarada, sillarada, trossirada, silla-, parve-kõiterada, rippisild, madal takistusrada ning trosslaskumise platvormist ja kaldteest.

Rajad on sobilikud erinevas vanuses kasutajatele.

Alla 7-aastased lapsed peavad radu külastama lapsevanema järelevalve all, suurematele on rajad sobilikud iseseisvaks kasutamiseks.

Madalseiklusrada avati pidulikult 24. septembril Maal elamise päeval.

Palume kõigil lastel järgida radadel käitumis- ja turvareegleid ja hoida ala heaperemehelikult!

15. OKTOOBRI 2022 KELL 14.00 SÕMERU ALEVIKU TERVISERAJAL

HEATEGEVUSLIK

KÕRVITSARALLI

Distsants 1,5km (distsantsi võib läbida 1-3 liikmeline võistkond). Kiireimatele auhinnad. Lisaks loositakse osalejate vahel välja üllatusauhindu. Registreeri oma võistkond siiri.kohver@rakverevald.ee

KOHUSTUSLIK ON KÕRVITSA OLEMASOLU

DISTANTSILÄBINUD KÕRVITSAD SAADAME TALLINNA LOOMAAIA KÕRVITSAPEOLE

TULE JA TEE ÜKS HEATEGU!

Raja läbimiseks on vajalik kõrvitsa olemasolu, mille saab võistlusraja läbides annetada Tallinna loomaaiale. Lisaks ootame sellel aastal ka õunu, peete ja porgandeid. Saadused saab tuua 15. oktoobril Sõmeru terviseraja stardis olevasse kogumiskorvi. Mõned soovitusel loomaaia söödaköögi juhatajalt: juur- ja puuviljad peavad olema sama hea kvaliteediga nagu inimesed ise neid sööksid. Plekilisi ja riknenud aedvilju palume mitte tuua. Vältimaks haiguste ja seakatku ohtu peavad kõik juurviljad ja puuviljad olema kasvanud alal, mis on piiratud ja kuhu metsloomadel puudub ligipääs. Loomadele söögiks antavatele kõrvitsatele palume mitte peale joonistada ega kirjutada.

Traditsiooniline kõrvitsapidu toimub Tallinna loomaaias 29. oktoobril.

HEATEGEVUSLIK KÕRVITSARALLI OOTAB AIASAADUSI: ÕUNU, PORGANDEID JA PEETE

21. oktoobril kell 9–14
Sõmeru keskusehoones

tähistame *Rakvere valla 5. sünnipäeva*

Avatud on ametniku kohvik ja isemoodi näitus. Muusikalised vahepalad lauamängude partiid

22. oktoobril kell 19
Sõmeru keskusehoones

SÜNNIPÄEVA

TANTSUÕHTU

Ruslana

Ansambel *Tõrnts*

täies koosseisus

WAT + tantsurühm

Laudade broneerimine 5336 4604 Siiri või 5330 0288 Reelika Pilet 10 €

KESKKONNA KOLMAPÄEV

26. oktoobril kell 18
Sõmeru keskusehoones

Polaaruurija Timo Palo „Reis maa külmikusse“

Kõik keskkonna-ja loodusesõbrad on oodatud!

Info: 5277 235

JALUTUSKÄIK PEREARSTIGA

Sõmeru perearst Rita Uuetalu annab praktilise ülevaate ning siirdub välja teenitud puhkusele

TÄNUSÕNAD JA ÜHINE JALUTUSKÄIK ESMASPÄEVAL 24. OKTOOBRI KELL 18:00 KOHTUME SÕMERU PEREARSTIKESKUSE EES

Endistel patsientidel on võimalus tänusõnadeks ja kõik osalised on oodatud ühisele jalutuskäigule perearsti lemmikradadel.

Eluteed ei kata asfalt, mäkketõus on kivine. Ainult lapsepõlv on taevast ja pilvitu, ja sinine.

Dalju õnne, uued vallakodanikud!

HUGO HANNUS Sõmeru
MARKUS METSLAID Sõmeru

Las koidukiir su silmadesse jääb, et hakkaks kõigil sinu kõrval soe. Las erksalt lööb su tõttlik päevakell ja iga tund vaid sulle rõõmu tooks.

Õnnitleme oktoobrikuu juubilare ja sünnipäevalisi

100. sünnipäeval

SULO NORKKO Roodevälja

94. sünnipäeval

ASTA LIIVAS Roodevälja

92. sünnipäeval

ALEKSANDR ALEKSEJEV Roodevälja

91. sünnipäeval

ÕIE UENISõmeru

87. sünnipäeval

VAIKE TARA Karivärava

86. sünnipäeval

ROSALIA LIPP Uhtna
URVE ALLEMANN Ubja
NADEŽDA LAMMAS Näpi

85. sünnipäeval

AIME ÖÖBIK Uhtna
MALLE ROHTLA Kaarli

83. sünnipäeval

ENN NEITO Kohala

81. sünnipäeval

ELLEN REINKUBJAS Sõmeru
KALLE-GUIDO VARIPUU Sõmeru
MARTA RAJA Kaarli

80. sünnipäeval

ELLE-ELIISE VIIRG Uhtna

75. sünnipäeval

RAISSA KEIVABU Uhtna
REIN VALK Lasila

70. sünnipäeval

LUULE LILBOK Näpi
VLADIMIR BELJAEV Muru
SILVI KASEVÄLI Ussimäe
LEILI PAULUS Päide
LEIDA KORMIK Kohala-Eesküla
ANTON-RUDOLF VÖRNO Aresi

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste maa ...

Mälestame

LINDA SAKKEUS 28.08.1936-01.09.2022

KATI RAUDSIK 02.09.1935-10.09.2022

SÕMERU KESKUSEHOONES

13. OKTOOBER KELL 12.00

EAKATEPÄEV

KÜLALISTEKS

JÜRI HOMENJA

ANNE VEESAAR

KATRIN NÕLVAK

Täpsema info ja transpordi soovi puhul helista Reelikale telefonil 53300288

